Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2024/2362

10.10.2024

EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2024/2362

av den 11 april 2024

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för viktig digital teknik (numera det gemensamma företaget för halvledare) för budgetåret 2022

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för viktig digital teknik för budgetåret 2022,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0101/2024).

A. Det gemensamma företaget för viktig digital teknik, med säte i Bryssel, bildades i november 2021 inom ramen för programmet Horisont Europa för perioden fram till och med den 31 december 2031 genom rådets förordning (EU) 2021/2085 ([1]).

B. Det gemensamma företaget för viktig digital teknik ersatte och efterträdde det gemensamma företaget för elektroniska komponenter och system för europeiskt ledarskap (det gemensamma företaget Ecsel), som bildades genom rådets förordning (EU) nr 561/2014 ([2]) i maj 2014 inom programmet Horisont 2020 för perioden fram till och med den 31 december 2024. Den 26 juni 2014 ersatte och efterträdde det gemensamma företaget Ecsel det gemensamma företaget för europeiska nanoelektronikinitiativet och det gemensamma företaget för det gemensamma teknikinitiativet för inbyggda datorsystem.

C. Det gemensamma företaget för viktig digital teknik är ett offentlig-privat partnerskap med inriktning på forskning och innovation inom viktig digital teknik som är avgörande för att säkra EU:s ledande konkurrenskraft inom den digitala ekonomin, särskilt inom sektorn för elektroniska komponenter och system.

D. Dess grundande medlemmar är unionen, som företräds av kommissionen, de deltagande staterna samt tre branschorganisationer – nämligen European Association on Smart System Integration, Association for European Nano Electronics Activities och Inside Industry Association – som företräder intressenter inom mikroelektronik och nanoelektronik, smarta integrerade system och inbyggda eller cyberfysiska system.

E. I juli 2023 omvandlades det gemensamma företaget för viktig digital teknik till det gemensamma företaget för halvledare i enlighet med rådets förordning (EU) 2023/1782 ([3]). Enligt ändringen är det utökade ansvarsområdet för det gemensamma företaget för halvledare att främja utvecklingen av nästa generations innovativa halvledarteknik och stärka den europeiska kapaciteten för tillverkning av chip inom ramen för initiativet chip för Europa. Unionens bidrag till det gemensamma företaget för viktig digital teknik att öka från 1,8 miljarder euro till 4,2 miljarder euro, varav 2,7 miljarder euro ska finansieras genom programmet Horisont Europa och 1,5 miljarder euro genom programmet för ett digitalt Europa.

F. För att förbättra transparensen bör det gemensamma företaget för viktig digital teknik i sin årsredovisning lämna relevant information om medlemmarnas bidrag på programnivå. För vart och ett av programmen som det bedriver verksamhet inom bör det gemensamma företaget för viktig digital teknik, för varje medlemskategori och fram till årets slut, lämna all information som är relevant, bland annat om de mål för rättsliga åtaganden som fastställts för respektive program samt volymen av de bidrag som mottagits och de rättsliga åtaganden som gjorts. Det gemensamma företaget för viktig digital teknik bör fortsätta att förbättra transparensen.

([1]) Rådets förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa och om upphävande av förordningarna (EG) nr 219/2007, (EU) nr 557/2014, (EU) nr 558/2014, (EU) nr 559/2014, (EU) nr 560/2014, (EU) nr 561/2014 och (EU) nr 642/2014, (EUT L 427, 30.11.2021, s. 17).

([2]) Rådets förordning (EU) nr 561/2014 av den 6 maj 2014 om bildande av det gemensamma företaget Ecsel, (EUT L 169, 7.6.2014, s. 152).

([3]) Rådets förordning (EU) 2023/1782 av den 25 juli 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/2085 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa, vad gäller det gemensamma företaget för halvledare (EUT L 229, 18.9.2023, s. 55).

Allmänt

1. Europaparlamentet konstaterar att budgetförändringarna för det gemensamma företaget för viktig digital teknik till stor del är avhängiga av genomförandefasen för de fleråriga forsknings- och innovationsprogram som det gemensamma företaget för viktig digital teknik genomför.

2. Europaparlamentet välkomnar bidraget från det gemensamma företaget för viktig digital teknik till att stärka EU:s strategiska oberoende i sektorn för elektroniska komponenter och system.

3. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik började inleda de första ansökningsomgångarna inom Horisont Europa redan i slutet av 2021. Parlamentet noterar vidare att 2022 års budget omfattar budgeten för åtaganden för de ansökningsomgångar inom Horisont Europa som hade planerats för 2022 och budgeten för betalningar i samband med utbetalningar av förfinansiering.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

4. Europaparlamentet noterar utifrån revisionsrättens rapport att årsredovisningen för det gemensamma företaget i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av dess finansiella ställning per den 31 december 2022, det finansiella resultatet, kassaflödena och förändringar i nettotillgångarna för det budgetår som avslutades i enlighet med dess budgetförordning och de redovisningsregler som antagits av kommissionens räkenskapsförare. Parlamentet noterar dessutom att de underliggande transaktionerna i alla väsentliga avseenden är lagliga och korrekta.

5. Europaparlamentet noterar att de sammanlagt tillgängliga bemyndigandena under 2022 uppgick till 261,4 miljoner euro i fråga om åtagandebemyndiganden (att jämföra med 214,0 miljoner euro 2021) och 222,2 miljoner euro i fråga om betalningsbemyndiganden (att jämföra med 199,3 miljoner euro 2021) ([4]). Parlamentet noterar vidare att utnyttjandegraden uppgick till 100 % för åtagandebemyndigandena och 55 % för betalningsbemyndigandena.

6. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik i sin årsredovisning för 2022 inte redovisade viktig information om medlemmarnas bidrag på programnivå som är relevant för att kommunicera en fullständig bild av resultatet för det gemensamma företaget för viktig digital teknik vid årets slut. Parlamentet noterar i synnerhet att det gemensamma företaget för viktig digital teknik inte jämförde vilka bidrag det fått från varje medlemskategori fram till årets slut inom varje program med de rättsligt fastställda bidragsmålen för respektive program. Parlamentet noterar vidare att det gemensamma företaget för viktig digital teknik i räkenskaperna inte heller redovisade de deltagande staternas bidrag till det gemensamma företaget för viktig digital teknik ([5]). Parlamentet uppmanar det gemensamma företaget för viktig digital teknik att ta tag i dessa frågor och välkomnar dess åtagande att lämna information, särskilt vad gäller jämförelsen av de rättsliga målen för respektive program.

7. Europaparlamentet noterar att merparten av naturabidragen från de privata medlemmarna i det gemensamma företaget för viktig digital teknik ännu inte är validerade (1 172,5 miljoner euro).

8. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik i slutet av 2022 hade gjort fulla åtaganden för det maximala operativa unionsbidraget på 1 169,7 miljoner euro för undertecknade bidragsöverenskommelser inom Horisont 2020-programmet och att ca 139,2 miljoner euro (11,9 %) av detta anslagna belopp återstår att betala ut under de kommande åren för projekt som ännu inte slutförts.

9. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik vid utgången av 2022 uppskattade att de privata medlemmarnas potentiella slutliga naturabidrag till operativ verksamhet inom Horisont 2020 uppgick till 1 579 miljoner euro eller 97,6 % av minimimålet på 1 617,5 miljoner euro. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik kan beräkna och validera de privata medlemmarnas naturabidrag först när alla betalningar har gjorts av både det gemensamma företaget för viktig digital teknik och de deltagande staterna och alla intyg för avslutat projekt med tillhörande intyg om årsredovisningen har mottagits. Parlamentet noterar mot denna bakgrund, och med beaktande av att endast ett begränsat antal Horisont 2020-projekt hade slutförts vid utgången av 2022, att de validerade naturabidragen från industrin uppgick till 406,5 miljoner euro (eller 25 % av målet).

([4]) I den tillgängliga budgeten ingår outnyttjade anslag från tidigare år som det gemensamma företaget tog upp på nytt i årets budget, inkomster avsatta för särskilda ändamål och omfördelningar till nästkommande år.

([5]) Europeiska revisionsrättens årsrapport om EU:s gemensamma företag för budgetåret 2022.

10. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten, baserat på de finansieringsbeslut avseende ansökningsomgångarna 2014–2020 som fattats av de offentliga deltagarnas råd i det gemensamma företaget för viktig digital teknik, uppskattade att de deltagande staterna i slutet av 2022 hade ingått avtalsmässiga åtaganden på 1 106,2 miljoner euro (eller 95 % av målet) och att de av detta belopp deklarerade totala finansiella bidrag på 495,3 miljoner euro, som de betalade direkt till de nationella stödmottagarna för de Horisont 2020-projekt som de stödde. Parlamentet noterar att skillnaden beror på att de deltagande staterna inte redovisar och rapporterar sina kostnader till det gemensamma företaget för viktig digital teknik förrän de Horisont 2020-projekt som de stöder är slutförda.

11. Europaparlamentet noterar att genomförandet av 2022 års budgetbetalningar för Horisont 2020-verksamhet försämrades till följd av att stödmottagarna drabbades av ökande kostnader och leveransproblem.

12. Europaparlamentet konstaterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik inte fick några nya operativa åtagandebemyndiganden för Horisont 2020-verksamhet eftersom det gemensamma företaget för viktig digital teknik hade avslutat sin sista ansökningsomgång i slutet av 2020. Parlamentet noterar att genomförandegraden för driftsbetalningsbemyndiganden minskade till 74 % (att jämföra med 85 % under 2021), vilket enligt det gemensamma företaget för viktig digital teknik berodde på de problem som stödmottagarna drabbades av till följd av covid-19-pandemin. Parlamentet noterar vidare att den tekniska verksamheten försenades för ett betydande antal pågående Horisont 2020-projekt antingen på grund av bristen på chipmaterial eller till följd av att personalen inte kunde få tillträde till utvecklings- och testanläggningarna och att dessa projekt därför behövde ändras eller förlängas och slutbetalningarna fick skjutas upp till 2023.

13. Europaparlamentet upprepar revisionsrättens synpunkt om att det gemensamma företaget för viktig digital teknik bör fastställa en handlingsplan med en tidsplan för när genomförandet av projekt som godkänts inom ramen för tidigare fleråriga budgetramar ska vara slutfört.

14. Europaparlamentet noterar när det gäller genomförandet Horisont Europa-programmen att kommissionen i slutet av 2022 lämnade kontantbidrag på 171,1 miljoner euro, varav det gemensamma företaget för viktig digital teknik utnyttjade 42,3 miljoner euro för förfinansiering i samband med de första bidragsöverenskommelser som ingåtts inom ramen för Horisont Europa.

15. Europaparlamentet noterar att genomförandegraden i slutet av 2022 för budgeten för administrativa betalningar (avdelning 2) för det gemensamma företaget för viktig digital teknik var 63 %, vilket var lågt. Parlamentet noterar att detta enligt rapporten om budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen för 2022 från det gemensamma företaget för viktig digital teknik främst berodde på att it-verktygen till stöd för systemet för central förvaltning av finansiella bidrag hade skjutits upp och att kommunikationsverksamheten hade minskat.

16. Europaparlamentet noterar dessutom att det gemensamma företaget för viktig digital teknik såg en minskning av genomförandegraden av driftsbudgeten, vilket berodde på de stigande kostnader och leveransproblem som drabbade stödmottagarna till följd av covid-19-krisen och anfallskriget mot Ukraina.

Upphandling och personal

17. Europaparlamentet noterar utifrån den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten för 2022 att upphandling och kontrakt förvaltas i enlighet med bestämmelserna i budgetförordningen för det gemensamma företaget för viktig digital teknik och samordnas inom dess administrations- och finansgrupp.

18. Europaparlamentet noterar vidare att det gemensamma företaget för viktig digital teknik inom ramen för en sund ekonomisk förvaltning och effektivitet i största möjliga utsträckning använde sig av de olika servicenivåavtal som redan slutits med relevanta kommissionsavdelningar och med dess privata medlemmar och även använde sig av interinstitutionella ramavtal, såsom it-tjänster och it-utrustning, tjänster från inhyrd personal och externa revisionstjänster.

19. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik under 2022 genomförde väldigt få upphandlingsförfaranden, främst avseende kontrakt till lågt värde, och att inga upphandlingsförfaranden avseende operativ verksamhet inleddes under det året.

20. Europaparlamentet noterar att 2022 års tjänsteförteckning för det gemensamma företaget för viktig digital teknik föreskriver 30 tillfälligt anställda eller kontraktsanställda och att det gemensamma företaget för viktig digital teknik i slutet av 2022 hade 25 anställda –11 män och 14 kvinnor – som representerade 8 nationaliteter (8 BE, 5 FR, 4 ES, 2 BG, 2 EL, 2 RO, 1 IT, 1 PL).

21. Europaparlamentet noterar att sex externa rekryteringsförfaranden inleddes 2022 för tjänster som verkställande direktör, redovisnings- och finanshandläggare, programansvarig, budgetansvarig, finansassistent och sektorschef. Dessa skulle tillsättas under 2023.

22. Europaparlamentet noterar i fråga om personalomsättning att kommunikationschefen avgick den 1 april 2022, att redovisningshandläggaren lämnade det gemensamma företaget för viktig digital teknik den 1 oktober 2022, att den budgetansvarige avgick den 1 november 2022 och att den verkställande direktörens kontrakt gick ut den 31 oktober 2022.

Förvaltning och kontroll

23. Europaparlamentet noterar att det är den gemensamma revisionstjänsten vid kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation som ansvarar för efterhandsrevisionerna av utgifterna inom Horisont 2020 och Horisont Europa och att det gemensamma företaget för viktig digital teknik vad gäller utgifterna i Horisont 2020 (regleringar och slutbetalningar) rapporterade en representativ felnivå på 2,6 % och en procentsats för kvarstående fel på 0,8 % ([6]). Parlamentet noterar när det gäller Horisont Europa-programmet att efterhandsrevisioner ännu inte genomförts, eftersom de första mellanliggande betalningarna förväntas ske först 2024.

24. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten för att bedöma kontrollerna av driftsbetalningar från det gemensamma företaget för viktig digital teknik granskade slumpvis utvalda betalningar som gjorts under 2022 inom Horisont 2020 hos slutmottagarna ([7]). Parlamentet konstaterar att revisionsrätten inte fann några fel eller kontrollbrister vad gäller de stödmottagare för det gemensamma företaget för viktig digital teknik som valts ut.

25. Europaparlamentet välkomnar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik genomförde en riskbaserad övervakning av projekt i enlighet med kommissionens referensscenario samt riskbedömningar av små och medelstora företag och nya stödmottagare. Parlamentet noterar emellertid att det gemensamma företaget för viktig digital teknik ännu inte har inte utarbetat några interna riktlinjer för att konsolidera processerna. Parlamentet noterar att risken för fel i bidragsutbetalningarna för det gemensamma företaget för viktig digital teknik minskade genom att de deltagande staterna utförde noggranna förhandskontroller av de stödmottagare som var verksamma i deras land. Man undersökte då om de projektkostnader som hade rapporterats för nationell medfinansiering var berättigade.

26. Europaparlamentet noterar att de deltagande staterna hade ett nära samarbete med det gemensamma företaget för viktig digital teknik och uppmärksammade regelbundet företaget på större fel och oriktigheter som de upptäckt samt registrerade konkurser. Parlamentet noterar vidare att tröskeln på 90 % för förfinansiering på stödmottagarnivå tillämpades, i motsats till andra gemensamma företag, och för att ändra kostnadsbudgeten bland konsortiets medlemmar krävdes det en ändring av bidragsöverenskommelsen. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för viktig digital teknik inte använde Compass ([8]) för att kontrollera att dessa specifika kriterier hade uppfyllts, och de projektansvariga utförde standardiserade kontroller för hand i kalkylblad i Excelformat.

27. Europaparlamentet håller med revisionsrätten om att det gemensamma företaget för viktig digital teknik även bör ta fram en intern praktisk vägledning om hur en riskbaserad övervakning ska genomföras på projekt- och stödmottagarnivå och hur personalen ska använda riskhanteringsmodulen i Compass.

28. Europaparlamentet uppmanar det gemensamma företaget för viktig digital teknik att åtgärda brister i användningen av verktyget för förstärkt övervakning.

29. Europaparlamentet noterar att det enligt revisionsrätten inte hade fastställts några specifika kontrollåtgärder för de identifierade riskerna eller någon tidsfrist för genomförandet av kontrollåtgärderna. Parlamentet noterar att flaggmarkeringen om förstärkt övervakning inte förnyades eller togs bort när den fastställda tidsfristen löpte ut. Parlamentet noterar vidare att den ansvariga dessutom inte bedömde risknivån på nytt efter det att kontrollåtgärderna hade vidtagits.

30. Europaparlamentet håller med revisionsrätten om att det gemensamma företaget för viktig digital teknik bör se till att alla förstärkta övervakningsåtgärder åtföljs av specifika kontrollåtgärder riktade mot de identifierade riskerna och att de följs upp inom en på förhand fastställd tidsfrist.

([6]) 2022 års konsoliderade årliga verksamhetsrapport för det gemensamma företaget för viktig digital teknik, avsnitt 4.1.1.1.

([7]) När det gäller granskade bidragsutbetalningstransaktioner hos slutmottagarna är rapporteringströskeln för kvantifierbara fel 1 % av de granskade kostnaderna.

([8]) Kommissionens e-bidragssystem.

Uppföljning av tidigare års iakttagelser

31. Europaparlamentet noterar att ”iakttagelser” i de särskilda årsrapporterna från det gemensamma företaget för viktig digital teknik i själva verket är icke tidsbundna rekommendationer från revisionsrätten. Parlamentet noterar att revisionsrätten årligen följer upp dessa iakttagelser genom att bedöma deras status som ”pågår” eller ”har genomförts”.

32. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten gjorde tre iakttagelser 2021, av vilka två har genomförts. Den pågående iakttagelsen avser behovet av att rekrytera mer personal för att nå målet om 50 anställda till 2025, då det gemensamma företaget för viktig digital teknik kommer att genomföra projekt för runt 10,9 miljarder euro inom den fleråriga budgetramen för 2021–2027.